

Vergaderjaar 2025–2026

26 956

Beleidsnota Rampenbestrijding

Nr. 221

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 november 2025

In juli 2021 kregen de inwoners in Limburg en delen van Noord-Brabant te maken met extreme neerslag en wateroverlast. Dit zorgde voor veel leed en schade. Het kabinet heeft de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts) op 16 juli 2021 van toepassing verklaard en ook verschillende andere maatregelen genomen om gedupeerden financieel tegemoet te komen in geleden materiële schade.

De toepassing van de Wts op de wateroverlast in juli 2021 heeft aanleiding gegeven tot vragen over onder meer de toekomstbestendigheid van de Wts. Dit vormde reden om de Wts te laten evalueren. De evaluatie is uitgevoerd door een samenwerkingsverband van de Universiteit Utrecht, de Erasmus Universiteit Rotterdam en onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC). Het onderzoeksrapport «Toekomstbestendigheid en werkingsgebied Wet tegemoetkoming schade bij rampen» is bij brief d.d. 16 december jl. aan uw Kamer aangeboden.¹ In deze brief zal ik, mede namens de Ministers van Financiën en van Infrastructuur en Waterstaat, nader ingaan op het rapport.

Ook de toepassing van de Wts op de wateroverlast in juli 2021 is geëvalueerd.² Een van de aanbevelingen in dit rapport was om het uitvoeringsproces voor gedupeerden zo simpel mogelijk te maken. Daarnaast heeft uw Kamer opgeroepen om te verkennen op welke wijze een publiek-private samenwerking met als doel een soepele en efficiënte afhandeling van schades na een overstromingsramp kan worden bewerkstelligd.³ Naar aanleiding hiervan heb ik AEF gevraagd een verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden van een eenloketfunctie voor schadeafhandeling voor gedupeerden. Bijgaand bied ik u daarom

¹ Kamerstukken II 2024/25, 26 956, nr. 220.

² Kamerstukken II 2022/23, 32 698, nr. 77.

³ Kamerstukken II 2022/23, 29 517, nr. 235.

ook het rapport «Eén loket verkend» aan. Hieronder zal ik ook nader ingaan op dat rapport.

Voordat ik in ga op de hiervoor genoemde rapporten wil ik u, zoals is toegezegd tijdens het commissiedebat op 19 februari jl. (Kamerstuk 29 517, nr. 269), informeren over de toepassing van de Beleidsregel financiële nood als gevolg van de wateroverlast in juli 2021.

Beleidsregel financiële nood als gevolg van de wateroverlast in juli 2021

Naar aanleiding van de extreme neerslag en wateroverlast in juli 2021 is de Wts toegepast. Naar aanleiding hiervan zijn 2219 aanvragen ingediend (exclusief dubbele of ingetrokken aanvragen) en zijn 1679 aanvragen toegewezen.⁴ Er is circa 90 miljoen uitgekeerd op grond van de Wts en de Coulanceregeling gezamenlijk. Daarnaast heeft het kabinet, met name vanwege de uitzonderlijke situatie door de coronacrisis, diverse extra maatregelen getroffen om gedupeerden te helpen. Gebleken is dat er gedupeerden zijn die na de wateroverlast in juli 2021 met financiële resten/of gevolgschade zijn geconfronteerd. Op nadrukkelijk verzoek van uw Kamer heeft de toenmalige Minister van Justitie en Veiligheid tijdens het commissiedebat «crisisbeheersing en brandweerzorg» op 1 februari 2023 toegezegd te bezien of voor gedupeerden die in een schrijnende situatie zitten als gevolg van de wateroverlast in juli 2021 nog aanvullende maatregelen genomen konden worden. Gelet hierop en op de motie-Mutluer c.s.⁵, is de Beleidsregel financiële nood als gevolg van de wateroverlast in juli 2021 opgesteld.⁶ Met de gemeenten zijn gesprekken gevoerd over de strekking van de beleidsregel. Dit was complex, omdat het begrip «schrijnende situatie» zodanig moest worden beschreven dat het enerzijds recht moest doen aan de problematiek van de gedupeerden en het anderzijds objectiveerbaar en toepasbaar moest zijn in het kader van een beleidsregel. Kern van de beleidsregel is dat een eenmalige financiële verstrekking aan gedupeerden kan worden gedaan om de financiële nood te lenigen vanwege dubbele woonlasten of schade aan de gebruiksfunctie van de woning, die is ontstaan als gevolg van de wateroverlast in juli 2021. De beleidsregel is op 1 september 2024 in werking getreden en op 1 maart 2025 beëindigd.

Voor deze aanvullende regeling zijn dertien aanvragen binnengekomen, waarvan de meeste vlak na het openstellen van de beleidsregel zijn ontvangen. Zowel de uitvoerder als de gemeenten hebben zich ingespannen om de beleidsregel onder de aandacht van de doelgroep te brengen. Zo is onder meer op gemeentelijke websites, op sociale media en in lokale kranten aandacht besteed aan de beleidsregel en zijn er laagdrempelige inloopspreekuren georganiseerd in verschillende gemeenten. Dit is in goed overleg met de betrokken gemeenten gegaan.

Bij het in behandeling nemen van de aanvragen is richting iedere aanvrager sprake geweest van persoonlijk contact en is maatwerk toegepast. Zo heeft de schade-expert in voorkomend geval contact opgenomen met de verzekeraar. Dit heeft in één geval nog geleid tot een aanvullende uitkering door de verzekeraar. Een ander voorbeeld is dat aanvragers die geen goed inzicht hadden in eigen financiën, hierbij zijn geholpen, waardoor duidelijk werd dat zij er financieel goed voor staan.

⁴ Op basis van informatie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, peildatum 1 december 2024.

⁵ Kamerstukken II 2022/23, 29 517, nrs. 233 en 234.

⁶ Stcrt. 2024, nr. 20307.

In drie gevallen is een financiële verstrekking gedaan op basis van de beleidsregel. De afwijzingen van de aanvragen zijn veelal gelegen in het feit dat de schade niet is te herleiden tot de wateroverlast in juli 2021. Bij bezoeken van de schade-experts zijn wel vochtproblemen en schade waargenomen bij verschillende woningen. Deze problemen hebben echter veelal achterliggende oorzaken, die niet waren te herleiden naar de wateroverlast van juli 2021. Zo is schade onder andere het gevolg van verhoogde grondwaterstanden als gevolg van extreme neerslag (met name in het vierde kwartaal van 2023 en het eerste kwartaal van 2024) en de constructie van de woningen, vaak oudere woningen met steensmuren zonder spouw. De schade-experts hebben de eigenaren van deze woningen zoveel mogelijk geadviseerd hoe om te gaan met de vochtproblemen in hun huis en over (preventieve) maatregelen die getroffen kunnen worden. Hoewel deze problemen uiteraard zeer vervelend zijn voor de betrokken huiseigenaren kunnen de herstelkosten voor deze schades niet onder de beleidsregel worden geschaard. De andere reden voor afwijzingen is gelegen in het feit dat er geen sprake is van financiële nood of dat de nog te herstellen schade geen betrekking heeft op de gebruiksfunctie van de woning.

Gelet op de inspanningen die het kabinet heeft gepleegd en het feit dat nagenoeg alle getroffen regeling zijn afgerond, zie ik geen aanleiding om aanvullende of nadere maatregelen te nemen.

Wetsevaluatie «Toekomstbestendigheid en werkingsgebied Wet tegemoetkoming schade bij rampen»

In de evaluatie stonden twee onderzoeksvragen centraal. De eerste vraag was in hoeverre de Wts voldoende toekomstbestendig is, gelet op de (ervaringen met de) toepassingen van de Wts tot op heden, de (extra) schade en kosten die als gevolg van klimaatverandering kunnen optreden en de bestaande en in ontwikkeling zijnde verzekeringsmogelijkheden met betrekking tot de thans onderkende gevolgen van klimaatverandering (extreem weer). De onderzoekers concluderen dat het stelsel van de Wts om twee redenen niet toekomstbestendig is. De eerste reden is dat onder maatschappelijke en politieke druk de grenzen van solidariteit bij rampen verschuiven en dat wringt met de doelstelling van de Wts om rechtszekerheid en rechtsgelijkheid te waarborgen en met de vangnetfunctie van de Wts. De tweede reden komt voort uit het feit dat het uitgangspunt van de Wts, de eigen verantwoordelijkheid, problematisch is en aandacht vraagt met het oog op gevolgen van klimaatverandering. Dit houdt verband met de verzekerbaarheid die als vertrekpunt is genomen voor de Wts, maar die niet altijd tot stand komt.

De onderzoekers schetsen vervolgens twee opties. De eerste optie is om de Wts als structureel vangnet voor rampschade te behouden met de nodige aanpassingen om hiaten in de toekomstbestendigheid van de Wts op te lossen. De tweede optie is om de Wts te vervangen door een verplichte verzekering met een zo breed mogelijke rampendeckking.

Verplichte verzekering met brede rampendeckking

Allereerst zal ik ingaan op de tweede optie die de onderzoekers benoemen, namelijk het creëren van verzekeringsdekking voor rampen. In dit verband verwijs ik naar de brief d.d. 18 juni 2024 aan uw Kamer.⁷ Daarin is uiteengezet dat er voordelen zijn aan een oplossing die zorgt voor verzekeringsdekking van een ramp zoals een grote overstroming, maar dat daar ook aanzienlijke nadelen aan kleven. In die brief is

⁷ Kamerstukken II 2023/24, 32 013, nr. 291.

toegelicht dat het kabinet op basis van een verkenning concludeert dat de nadelen zwaarder wegen dan de voordelen en deze optie daarom niet verder wordt uitgewerkt.

De onderzoekers laten in hun rapport deze brief en afwegingen van het kabinet aan bod komen. Zij bevelen desondanks aan om een onderzoek te initiëren naar de (te verwachten) economische effecten van een publiek-private verzekeringsoplossing en naar die effecten hiervan in andere landen. Het kabinet acht het evenwel niet opportuun om een dergelijk onderzoek te initiëren naar een publiek-private verzekeringsconstructie met een verplichte verzekering voor burgers. Reden hiervoor is dat het kabinet van oordeel is dat de uitkomsten van zo'n onderzoek niet tot andere conclusies zouden leiden ten aanzien van de keuze voor de Wts als structureel vangnet voor onverzekerbare schade als gevolg van (klimaat-)rampen, in plaats van verzekeraarheid voor dit risico na te streven. Daarbij is het volgende relevant.

De onderzoekers noemen een aantal redenen om nader onderzoek uit te voeren. Ze verwijzen naar het buitenland, zoals België en Frankrijk, waar een publiek-private samenwerking tot stand is gekomen. De situatie in Nederland is echter op belangrijke aspecten dusdanig afwijkend dat een vergelijking met andere landen niet goed mogelijk is. Voor Nederland zou een verplichte verzekering bij rampen met name zien op overstromingen van primaire keringen.⁸ Vrijwel alle overige klimaatschade in Europees Nederland is immers redelijkerwijs verzekeraar. Dat geldt voor schade als gevolg van wind, hagel, natuurbranden, bliksem, sneeuw, vorst en ijzel. Daarnaast is ook schade als gevolg van overstromingen uit het regionale watersysteem en door neerslag verzekeraar. Ten aanzien van bescherming tegen hoog water ligt in Europees Nederland de nadruk meer op het investeren in preventie dan in het buitenland en is het beschermingsniveau derhalve hoger.⁹ Als een rampenverzekering ingevoerd wordt dan zou dit betekenen dat burgers eerst betalen voor de preventieve maatregelen via belastingen en vervolgens ook voor een verplichte verzekering. Bovendien zal de overheid nog altijd als herverzekeraar moeten optreden.

De onderzoekers stellen daarnaast dat een verzekering prikkels bevat tot preventie en tot reductie van de mogelijke schadelast bij overstroming. Echter, het handelingsperspectief voor de burger om zichzelf te beschermen tegen overstromingen door het falen van primaire keringen, die doorgaans leiden tot grote waterdieptes, is zeer beperkt. Het voldoen aan de voor de primaire waterkeringen geldende veiligheidsnormen is een wettelijke taak die is belegd bij de overheid (Rijk en waterschappen). Dit handelingsperspectief is er wel bij neerslag die leidt tot wateroverlast en overstromingen door het falen van regionale waterkeringen, waarbij de waterdiepte doorgaans veel lager is dan bij overstromingen door het falen van primaire keringen. Deze schadevormen zijn verzekeraar.

Verder halen de onderzoekers het rapport van het onderzoeksbureau SEO aan, waarin de dekking door middel van herverzekering wordt afgezet tegen het vormen van een fonds. Het kabinet wijst er echter op dat voor beide oplossingsrichtingen er inherent hogere macro-economische kosten

⁸ Primaire waterkeringen bieden bescherming tegen overstromingen bij hoogwater van de zee en grote rivieren. Dit moet onderscheiden worden van regionale waterkeringen, welke bescherming bieden tegen binnenwater uit de vele meren, kleine rivieren, kanalen, beken en geulen.

⁹ Er wordt fors geïnvesteerd om overstromingsrisico's en wateroverlast te beperken. De nieuwe normen leiden ertoe dat uiterlijk in 2050 de veiligheid van burgers in grote delen van Nederland toeneemt met ten minste een factor 10 ten opzichte van de situatie in 2015.

zullen zijn dan bij het behouden van de Wts. Voor herverzekering geldt dat een relatief hoge premieafdracht nodig is bij risico's van deze aard (zeldzame, maar zeer grote schades). Daarnaast zijn aan het opzetten en handhaven van een fonds met voldoende middelen, te weten enkele tot tientallen miljarden, ook aanzienlijke kosten verbonden. De extra kosten die met een verzekeringsoplossing gepaard zouden gaan, moeten worden gedragen door de burger in de vorm van verzekeringspremies. Hierbij merk ik op dat alle burgers deze kosten moeten dragen. Ook burgers die op plekken in Europees Nederland wonen waar geen overstromingsgevaar bestaat. Daar komen de bedrijfseconomische kosten van (her)verzekeraars bij, en daar bovenop is nog een overheidsbijdrage vereist. Dit maakt dat de verzekeringsoplossing maatschappelijk duurder is dan een overheidsoplossing door middel van een tegemoetkoming op basis van de Wts.

Herziening Wts

Op basis van het voorgaande kiest het kabinet derhalve voor de eerste optie in het onderzoeksrapport: het behouden van de Wts als structureel vangnet voor rampschade met de nodige aanpassingen om de Wts toekomstbestendig te maken. Daarbij is een eenduidige en consequente toepassing van de Wts noodzakelijk. Hieronder ga ik daar nader op in.

Door de gevolgen van klimaatverandering en de veranderende verzekerings-mogelijkheden is de Wts volgens de onderzoekers niet meer toekomstbestendig. Ik herken ook de constatering van het WODC dat de grenzen van solidariteit bij rampen onder grote maatschappelijke en politieke druk telkens verschuiven. Bij de wateroverlast in juli 2021 is dat, mede vanwege de coronacrisis, gebeurd en zijn er verschillende aanvullende maatregelen genomen om gedupeerden te helpen. Hoewel er toen sprake was van bijzondere omstandigheden past dit niet bij de doelstelling van de Wts om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te waarborgen. Met de herziening van de Wts dient daarom, zoals de onderzoekers ook aanbevelen, een toekomstbestendig en voorspelbaar vangnet te worden gerealiseerd voor schade bij rampen, waarbij tegelijkertijd rekening dient te worden gehouden met het unieke karakter van een ramp en met de massaliteit en pluriformiteit van getroffen belangen. De aanbevelingen zoals die in dit verband zijn gedaan in het onderzoeksrapport neemt het kabinet daarom ter harte. Bij het overnemen van de aanbevelingen zal steeds moeten worden gezien of en hoe de uitvoering efficiënt, snel, doelmatig en met oog voor de belangen van gedupeerden kan worden vormgegeven.

Reikwijdte Wts

Het kabinet onderschrijft de noodzaak om de reikwijdte van de Wts toekomstbestendig in te richten en beter aan te laten sluiten op veranderende inzichten in waterveiligheid. De aangereikte mogelijkheden tot herformulering zullen bij de herziening van de Wts worden overwogen, met behoud van het karakter van de Wts als vangnet voor niet-verhaalbare schade bij rampen. Daarnaast wordt in de herziening overwogen om het expliciete onderscheid tussen zoetwateroverstroming en zoutwateroverstroming in de Wts te laten vervallen. Hierbij worden juridische duidelijkheid, uitvoerbaarheid en de verhouding tot overheidsaansprakelijkheid meegenomen.

Voorts wordt aanbevolen om de Wts uit te breiden naar enkele schadevormen die de Wts bij rampen breder inzetbaar maken, te weten dubbele woonlasten, het verlies van arbeidsvermogen bij letsel en het verlies van

levensonderhoud voor de nabestaanden ingeval van overlijden, voor zover dit alles niet redelijkerwijs verzekeraar is. Het kabinet staat welwillend tegenover deze aanbeveling. Het is immers zeer voorstelbaar dat mensen door een ramp gewond raken of zelfs overlijden. Het is dan niet meer dan passend dat vanuit de overheid wordt voorzien in een financiële tegemoetkoming bij verlies van inkomen bij letsel of levensonderhoud bij overlijden voor nabestaanden, voor zover dit uiteraard niet redelijkerwijs verzekeraar of anderszins gedekt is. Dit geldt eveneens voor het ontstaan van dubbele woonlasten. In overleg met deskundigen zal het kabinet bezien waar dit wenselijk is en welke (norm)bedragen en schadedrempels hiervoor gehanteerd zouden moeten worden. Uitgangspunt ook hier zal overigens zijn dat het een tegemoetkoming betreft en dat niet wordt voorzien in een volledige schadecompensatie. In overleg met de uitvoeringsorganisatie¹⁰ zal worden bezien hoe dit praktisch uitgevoerd zou kunnen worden, waarbij uiteraard ook het perspectief van de burger wordt meegenomen.

Een andere aanbeveling in het rapport is het bieden van meer ruimte in de Wts voor gedupeerden met beperkte financiële draagkracht. Bij de toepassing van de Wts naar aanleiding van de wateroverlast in juli 2021 bleken zich schrijnende situaties te hebben voorgedaan waar de behoefte aan een ruimere toepassing van deze mogelijkheid werd gevoeld. Het kabinet heeft dan ook een positieve grondhouding ten aanzien van deze aanbeveling. De wenselijkheid en de formulering hiervan luistert echter nauw. Het risico op «charity hazard» waar in het rapport voor wordt gewaarschuwd is aanwezig en dit dient vanzelfsprekend vermeden te worden. Bovendien kan dit de rechtsgelijkheid onder druk zetten.

Communicatie en bewustwording

De aanbeveling om prudent en terughoudend om te gaan met het bieden van compensatie buiten de Wts om en met beslissingen om de reikwijdte van de Wts *ad hoc* uit te breiden onderschrijft het kabinet ten zeerste. Voor een goede uitvoering van de Wts, de bewustwording van de noodzaak voor burgers om zich adequaat te verzekeren en vertrouwen in de overheid is een consequente toepassing van de Wts door de overheid een vereiste. In dit licht constateren de onderzoekers dat het onduidelijk is wanneer de Wts wordt toegepast. Het kabinet onderkent nadrukkelijk deze behoefte aan duidelijkheid in de communicatie over het van toepassing verklaren van de Wts. Bij de overweging om de Wts toe te passen zullen daarom expliciet de elementen van het begrip ramp worden geadresseerd. Dit bevordert een consistente toepassing van de Wts. Wanneer de Wts eenmaal wordt toegepast is het belangrijk om eerlijk en transparant te zijn naar burgers over wat de overheid kan doen binnen de geldende kaders van de Wts. Op basis van de Wts wordt weliswaar een financiële tegemoetkoming verstrekt, maar is geen sprake van volledige compensatie van alle schade. Voorkomen moet worden dat de overheid verwachtingen wekt die niet kunnen worden waargemaakt. Daarnaast is de toepassing van de Wts niet altijd een automatisme. Dit vergt een besluit daartoe van de Minister van Justitie en Veiligheid.

Aanbevolen wordt dat het bewustzijn van waterrisico's en de verzekeringsgraad worden bevorderd. Gebeurt dit niet, dan kan bij een volgende ramp de maatschappelijke en politieke druk des te groter zijn om toch weer uitzonderingen te maken. Hier ligt een rol voor de overheid om het bewustzijn onder burgers en bedrijven te vergroten en de verzekeringsbereidheid te bevorderen. Het kabinet onderschrijft de constatering van de onderzoekers dat het van belang is dat de burger zich bewust is van

¹⁰ Sociale Banken Nederland in samenwerking met de Kredietbank Limburg.

klimaatrisico's, zoals overstroming. Zo is recent het onderzoek «*Waterbewust handelen bij wateroverlast door extreme regen*» gepubliceerd.¹¹ Dit onderzoek is naar aanleiding van aanbevelingen uit de Beleidstafel wateroverlast en hoogwater gestart. De uitkomsten van dit onderzoek worden gebruikt voor het opstellen van een landelijke aanpak waterweerbaarheid bij wateroverlast. Doel hiervan is om het waterbewustzijn van de burger te vergroten. Ook de tool overstroomik.nl moet bijdragen aan het waterbewustzijn van burgers.¹²

Voorts onderschrijft het kabinet de aanbeveling om de Wts in te zetten als een instrument dat gedupeerden helpt om hun leven weer op orde te krijgen en om mensen te ondersteunen bij de directe nasleep van de ramp. Nu is te lang onduidelijk of (en zo ja in hoeverre) de Wts zal worden ingezet en in een tegemoetkoming zal voorzien. Een systeem van bevoorschotting en snel be- en afhandelen, zodat mensen hun leven weer op de rit kunnen krijgen, kan secundair leed voorkomen. Dit sluit ook aan bij de aanbevelingen van de Nationale ombudsman in zijn rapport «Herstel bieden: een vak apart».¹³

Voor de uitsluitingsgrond van verhaalbaarheid van schade past het om in een verhaalsrecht voor de Staat te voorzien, aldus de onderzoekers. In gevallen waarin de schade verhaalbaar is, maar er geen reële mogelijkheden zijn tot afwenteling van de schade zijn er in het verleden gedupeerden in de problemen geraakt. Hoewel het kabinet – zeker gelet op de moeilijke positie van gedupeerden – hier positief tegenover staat, kunnen de consequenties bij doorvoering hiervan, met name voor de uitvoeringsorganisatie, nu niet worden overzien. Dit zal nader moeten worden onderzocht. Ik zal hierover daarom advies vragen aan deskundigen.

Stimuleren verzekering

De aanbevelingen met betrekking tot het stimuleren van verzekeringen zien hoofdzakelijk op het invoeren van een publiek-private verzekeringsoplossing. De optie van een verplichte verzekeringsoplossing is hierboven reeds aan bod gekomen in de paragraaf «Verplichte verzekering met brede rampendeckking». Ik ga derhalve niet nader in op de aanbevelingen die hier aan raken.

Aanbevolen wordt dat de rijksoverheid een actieve rol inneemt om in samenwerking met het Verbond van Verzekeraars de verzekeraarbaarheid, ook voor regionale waterkeringen, daadwerkelijk en actief te bevorderen. Hier ligt volgens onderzoekers een taak voor het Rijk om met verzekeraars te kijken naar oplossingen voor onverzekeraarbaarheid, bijvoorbeeld ook ter zake van de nog beperkte schadedekking voor bedrijven bij het falen of overlopen van regionale waterkeringen. Het kabinet merkt op dat verzekeraars goede stappen voorwaarts hebben gezet op het gebied van verzekeraarbaarheid van overstromingen van secundaire keringen, waardoor dit risico nu als verzekeraar te beschouwen is. Schade door overstromingen van regionale waterkeringen is voor particulieren en het midden- en klein bedrijf goed verzekeraar in opstal- en inboedelverzekeringen. Grotere bedrijven en instellingen die zich verzekeren via een zogeheten «beurspolis» – een polis gesloten via een assurantiebeurs – kunnen er ook voor kiezen om dit risico te verzekeren door middel van een aanvullende

¹¹ Rapport Waterbewust handelen bij wateroverlast door extreme regen - Kennisportaal Klimaatadaptatie

¹² Hoe hoog komt het water bij jou? – Overstroom ik

¹³ Nationale ombudsman, «Herstel bieden een vak apart. Een vergelijkend onderzoek naar tien hersteltrajecten», rapportnummer 2023/157, 24 oktober 2023.

clausule. De nadruk moet vooral liggen op bewustwording van burgers over risico's en het stimuleren van het afnemen van verzekeringsproducten. Ontwikkelingen als een modelclausule voor grootzakelijke verzekeraars en een vergroting van bewustwording door middel van de «Waterwijzer», die bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in onderzoek is, dragen hieraan bij. Daarnaast blijft het kabinet in overleg met het Verbond van Verzekeraars kijken naar mogelijkheden om bewustwording te vergroten.

Het uitgangspunt is en blijft immers dat eenieder zijn eigen risico draagt. Het Verbond van Verzekeraars werkt samen met verschillende partijen aan bewustwording en advisering over verzekeringsproducten. Er is, zoals aangegeven, vanuit kabinet contact met het Verbond van Verzekeraars over het bevorderen van verzekeringsproducten in relatie tot klimaatrisico's (extreem weer). Daarnaast staat klimaatadaptief schadeherstel steeds meer op de agenda, het zogenaamde «building back better». In opvolging van aanbevelingen uit de Beleidstafel wateroverlast en hoogwater start de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een onderzoek naar mogelijke maatregelen die verzekeraars, particulieren en mkb-ers kunnen gebruiken om klimaatrobuust herstel te bevorderen. Voor het inzichtelijk maken van onder meer het overstromingsrisico is voor nieuwbouw het ruimtelijk afwegingskader opgesteld. De focus van het instrument ligt bij het in beeld brengen van risico's om ruimtelijke keuzes te kunnen maken over waar nieuwbouw kan plaatsvinden.

Toepasbaarheid Wts voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba

De Wts geldt niet voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Om dezelfde rechtszekerheid als in Europees Nederland te bieden aan de inwoners van Bonaire, Sint Eustatius en Saba bevelen de onderzoekers aan om een maatwerkregeling op te stellen. De onderzoekers hebben in dit kader geadviseerd nader onderzoek te doen naar de verzekeraarbaarheid tegen rampen op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De aanbeveling om onderzoek te doen neemt het kabinet over. Er zijn inmiddels stappen genomen voor het laten uitvoeren van een dergelijk onderzoek in opdracht van het WODC.

Rapport «Eén loket verkend»

In het rapport van het WODC wordt aanbevolen om er voor te zorgen dat gedupeerden voor de afwikkeling van hun schade bij een centraal punt terecht kunnen in plaats van bij verschillende loketten (bij de verzekeraar voor verzekerde schade en bij het Rijk voor schade die onder de Wts valt). AEF was, zoals aan het begin van deze brief is aangegeven, eerder al gevraagd een verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden van een eenloketfunctie voor schadeafhandeling voor gedupeerden. Het rapport verschaft op een aantal punten duidelijkheid:

- Publiek-private samenwerking bij toepassing van de Wts biedt voordelen;
- De eenloketfunctie kan niet bij elke ramp waarop de Wts wordt toegepast, worden ingezet;
- Er zal altijd nog een publiek loket paraat moeten zijn;
- In alle fasen van één loket is nauwe samenwerking nodig tussen overheid en verzekeraars.

In nauw overleg met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Verbond van Verzekeraars is het kabinet op basis van dit rapport bezig een aantal principiële vraagstukken te adresseren; het gaat hier om juridische vraagstukken, die samenhangen met de inrichting van een eenloketfunctie, en de financiële kosten die gemoeid zijn met het

beleggen van de eenloketfunctie bij verzekeraars. Aangezien de overleggen hierover nog lopen, kan ik op dit moment nog geen uitspraken doen of en hoe een eenloketfunctie gerealiseerd kan worden. Ik verwacht hierop begin volgend jaar meer zicht te hebben en zal uw Kamer informeren wanneer hierover uitsluitsel kan worden gegeven.

Zowel het toekomstbestendig maken en daarmee herzien van de Wts als de inrichting van een eenloketfunctie kost tijd. Dit betekent dat de komende jaren de Wts in de huidige vorm wordt toegepast. Naast stappen die nu al worden gezet op het gebied van communicatie en bewustwording ben ik samen met RVO, die verantwoordelijk is voor de afhandeling op grond van de Wts, aan het bezien welke mogelijkheden er voor de kortere termijn zijn om het schadeproces efficiënter én met oog voor de belangen van de gedupeerden in te richten. Hierbij wordt uitgegaan van het principe van verantwoord vertrouwen. Met RVO zet het kabinet in op werkwijzen waarbij sprake is van efficiëntere schade-opname, minder administratieve lasten voor gedupeerden en lagere uitvoeringskosten.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F. van Oosten